1858. N° 103.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 27 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 Augustus.

De 7den verjaardag van Z. K. H. prins Alexander, tweeden zoon des Konings, werd gisteren alhier op de gewone wijze gevierd.

— Bij kon. besluit van den 20sten dezer is aan den heer S. M. Hummel, op verzoek, eervol ontslag verleend als notaris te Lisse en als plaatsvervangend kantonregter te Noordwijk.

— Dezer dagen werd onze stad bezocht door den generaal der genie in Russische dienst Herz Iwanoff. Z. E. hield verblijf in het hôtel *het Stadhuis van Amsterdam*, van den heer L. C. Smits.

— Men verneemt, dat Z. M. bepaald heeft, dat de manschappen, dienende aan boord van 's lands schepen en vaartuigen van oorlog, die geen gebruik verlangen te maken van het aan hen toegekende rantsoen jenever, daarvoor eene schadeloosstelling in geld zullen bekomen.

— De oorzaken waarom zoo vele personen (die zich tot het afleggen van examen als onderwijzers aanmelden) door de commissiën van onderwijs en van examinatie zijn afgewezen, zijn, volgens den heer H. Hemkes, onderwijzer te Voorburg, deze: 1°. In den laatsten tijd is er veel moeite aangewend moeten worden, om geschikte kweekelingen voor het vak van onderwijs te vinden. 2°. De opleiding van de kweekelingen geschiedt niet geregeld. 3°. De kweekelingen erlangen, zoo zij al een geschikt onderwijzer tot hoofd hebben, slechts de noodige bekwaamheid in een of twee lievelingsvakken van den onderwijzer, niet in alle. 4°. Gebrek aan tijd en gelegenheid bij te veel onderwijzers tot voortzetting hunner studiën. 5°. Het onderwijs aan de kweekelingen staat al te dikwijls te weinig in verband met het onderwijs in de school. 6°. Het schooltoezigt heeft te laat plaats.

— Te Woerden is Maandag middag brand ontstaan in het gebouw der [illegible] aangebragte hulp is men er in mogen slagen den brand tot de stookplaats, waar hij ontstaan was, te bepalen. Des avonds kon de verlichting als naar gewoonte plaats hebben.

— Te Schiedam is gisteren morgen ten 4 ure een felle brand uitgebarsten in den stoompelmolen van den heer Dusseldorp, op de buitenhaven. Na ruim 2 uren werkens, mogt de brandweer er in slagen het vuur meester te worden.

— Een inwoner van Rotterdam had onlangs de weddingschap aangegaan om op twee waterschoenen in 7 dagen van Rotterdam stroomopwaarts naar Keulen te varen. Maandag den 16den dezer verliet hij Rotterdam op zijne waterschoenen *Deukalion* en *Pyrrha* en ll. Zondag den 22sten dezer, des avonds ten 11 ure, kwam hij te Keulen aan, zoodat hij den togt nog binnen den bepaalden tijd heeft afgelegd. Toen hij Dusseldorp voorbij voer, achtte hij het noodig de handen en armen met kamfer te bestrijken, omdat zijne handen op sommige plaatsen reeds ontveld waren door het aanhoudend roeijen. Vooral klaagde hij over het vervelende van zijnen togt gedurende den nacht.

— Bij de liedertafels *Euterpe* en *Amstels Mannenkoor*, te Amsterdam, bestaat het plan om bij gelegenheid der aanstaande feesten ter eere van Z. K. H. den prins van Oranje eene serenade met fakkellicht voor het paleis te brengen, waarbij zich tevens het orchest van den heer J. Ed. Stumpff zal doen hooren. De stukken, bij die gelegenheid uit te voeren, zullen zijn *Vlaggelied* van Verhulst; *Wien Neêrlandsch bloed* van Willems, en eene nieuwe compositie van den heer R. Hol, op woorden van dr. J. P. Heije. De liedertafels zullen zich op de beurs verzamelen en zich van daar in optogt naar de plaats hunner bestemming begeven.

Ook de nationale en typographische zangscholen te 's Gravenhage zullen op 8 September aanst. aan den prins eene hulde brengen, door het zingen van een gedicht, getiteld: *Nassau's zoon, Neêrlands kroon*, van den heer C. G. Withuys.

— Door den gemeenteraad van Amsterdam is thans, op voorstel van een der leden, besloten de behandeling van het ontwerp-adres, dat de raad aan den minister van binnenl. zaken zou indienen, met betrekking op de pleiziertreinen van den Nederl. Rijnspoorweg, uit te stellen, aangezien die treinen op Zondag aanst. in dit saizoen voor het laatst zullen loopen.

— Onlangs verloor een landman op de veemarkt in de Beemster zijne portefeuille, inhoudende f 600 aan munt- en bankpapier. Weinige dagen geleden werd de portefeuille door twee kinderen in het gras gevonden, doch bij onderzoek miste men ¼ van de waarde, die aan den vinder uitgeloofd was. De kinderen ontvingen echter ook nu nog ¼ gedeelte van f 400.

— Te Arnhem is een molenaar van Doornspijk gevankelijk binnengebragt, als verdacht den brand te hebben gesticht, die den 18den dezer aldaar woedde.

— Te Nijmegen is op den 23sten een wedstrijd gehouden tusschen Nederl. liefhebbers van het schaakspel. 50 deelhebbers waren daartoe opgekomen, waarvan bij loting 24 naar drie uitgeloofde prijzen dongen. De overwinning werd behaald door de hh. Messemaker, van Gouda; Werndley, van Deventer, en dr. van Roggen, van Nijmegen.

— In een schrijven uit Zwolle wordt het volgende medegedeeld: Nog steeds blijft bij de hooge regering het plan bestaan om het eiland Schokland te ontvolken, en de opgezetenen bij wijze van contract naar het vasteland over te brengen. Het spreekt van zelf, dat de kosten uit die contracten van onteigening voortvloeijende, nog bij de wetgevende magt moeten vastgesteld worden; het is te voorzien, dat die ontvolking dit jaar niet geschieden kan om het naderende wintersaizoen, zoodat het hoogst waarschijnlijk nog eenen winter het bedelende Schokland zal zijn; want het vooruitzigt is al weder treurig. Ofschoon de vangst van haring en ansjovis bijzonder goed is geweest, was er echter te veel achterstand om dien daardoor te overwinnen. Hoe ruim de palingvangst ook is, bij dezen visch heerscht de ziekte zoodanig, dat hij, pas boven water, reeds dood is. Voor eenigen tijd is aan de gemeente-besturen van Kampen en Genemuiden de vraag voorgelegd, of er hunnerzijds ook bezwaren bestaan tegen eene vereeniging met een dezer gemeenten van het grondgebied van Schokland, nadat het ontvolkt zal zijn. Beide hebben bezwaren daartegen ingebragt, zoodat, indien daaraan gehoor moet gegeven worden, er wel aan geene vereeniging met eene dezer gemeenten zal te denken zijn. (*A. C.*)

— 's Lands stoomfregat *Evertsen*, onder bevel van den kapitein ter zee J. May en het stoomschip *Cycloop*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste kl. jhr. A. Klerck, zijn den 24sten dezer te Vlissingen binnengekomen.

's GRAVENHAGE, 26 Augustus.

Tot burgemeester der gemeente Rijsbergen is benoemd de heer A. van [illegible] te Roosendaal, [illegible] heer A. Hoogereen, thans in die betrekking te Wijk bij Duurstede.

— Z. M. heeft benoemd tot generaal majoor, zonder bezwaar der schatkist, den kolonel jhr. J. Krayenhoff, van het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, belast met de inspectie over de vestingwerken in Limburg.

— Z. M. heeft aan een 30-tal hoofd- en verdere officieren van het leger verlof verleend naar Duitschland, ten einde de manoeuvres bij te wonen van het 10de bondsarmee-corps, welke eerlang zullen worden gehouden.

— Door Z. M. is aan den heer R. J. van Lennep, consul te Smyrna, vergunning verleend tot het dragen van de 4de klasse der orde van Medjidie, hem door den Sultan van Turkye geschonken.

— Men meldt uit Wiesbaden, dat Z. M. de koning ter beschikking van den hertog van Nassau heeft gesteld twee commandeurs-kruisen en vier ridderkruisen van de Luxemburgsche orde der Eikenkroon, om die te schenken aan officieren van het Nassausche contingent. Dientengevolge hebben de kolonels von Holbach en Rubach het commandeurs-kruis, en de majoors von Sachs en Gräser, de kapitein Hermann, van het bataillon jagers, en de officier van gezondheid dr. Kopp, van het garnizoen Weilburg, het ridderkruis ontvangen.

— Uit Eisenach wordt onder dagteekening van den 23sten ll. gemeld, dat Z. M. de koning der Nederlanden te Wilhelmsthal bij de groothertogelijke familie is aangekomen.

— Men verzekert, dat Z. M. de koning den 20sten Sept. aanst., bij de opening van de gewone vergadering der staten-generaal, door Z. K. H. den prins van Oranje zal worden vergezeld.

— Naar men verneemt zullen al de leden van het corps diplomatique zich den 4den Sept. a. s. naar Amsterdam begeven, ter bijwoning der feesten, die aldaar ter eere van den prins van Oranje zullen plaats hebben.

Ook verneemt men dat Z. M. de koning aan heeren directeuren van den kon. Holl. en Franschen schouwburg heeft te kennen gegeven, dat er bij gelegenheid der alhier te houden feesten geene gala-voorstellingen zullen plaats hebben.

— Er is sprake geweest van het zenden van een bataillon grenadiers en een bataillon jagers, benevens het muziekkorps der grenadiers naar Amsterdam, tot opluistering der aanstaande feesten. Thans vernemen wij, dat men van dit plan heeft afgezien, en dat nu is bepaald, dat twee escadrons kavallerie, te Haarlem in garnizoen, van daar naar de hoofstad zullen vertrekken.

— HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik der Nederlanden zullen, na afloop der feesten, bij gelegenheid van den 18den verjaardag van den prins van Oranje, zich nog eenige dagen te Soestdijk ophouden, en vervolgens naar Luxemburg vertrekken.

— Gisteren avond heeft er in het paleis het Huis ten Bosch, bij gelegenheid van den verjaardag van den jeugdigen prins Alexander, eene kinderpartij plaats gehad.

— Het heeft H. M. de koningin-moeder behaagd, de stichting eener Hervormde gemeente te Soesterberg te ondersteunen met de som van ƒ 500.

— Men verzekert, dat er in de laatste dagen in den ministerraad behandeld zijn ontwerpen tot wijziging van verschillende wetten nopens de belastingen en dat de raad een besluit genomen heeft nopens de veranderingen, die daarin zullen worden voorgedragen.

— De minister van binnenl. zaken zal op Zaturdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Naar men verneemt, heeft de minister van staat, baron Forstner van Dambenoy, zijn ontslag ingediend, als voorzitter van het hoofdbestuur der vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerknijverheid in Nederland.

— Men verneemt thans, dat het ontwerp (*hoofdstuk oorlog*) der staatsbegrooting voor 1859, het onderwerp van ernstige overweging bij den ministerraad heeft uitgemaakt, en dat het cijfer, 't welk, naar men zegt, hooger was dan dat, hetwelk door den vorigen minister van oorlog was aangeboden, en dat de goedkeuring der tweede kamer niet mogt erlangen, is verminderd.

— Gisteren heeft de aanbesteding plaats gehad van de levering der benoodigde illuminatieglazen (ruim 20,000), voor de verlichting, welke van stadswege den 8sten September zal worden ontstoken. Er waren twee inschrijvings-biljetten ingekomen, als van de heeren F. C. van Kempen, alhier en J. A. Zuur, van Leyden. Beiden hebben ingeschreven voor 11 cents het stuk. Burg. en weth. hebben geene dadelijke beslissing genomen.

— Het model van het schip van den vice-admiraal Evertsen, hetwelk in de vestibule van het koninklijk museum van zeldzaamheden was geplaatst, is van daar overgebragt naar de modelkamer van het departement van marine, alwaar het zoo eigenaardig te huis behoort.

— Naar men verneemt, is eene regterlijke instructie bevolen omtrent het ongeval, dat bij den Leydschendam plaats heeft gehad, ten gevolge van het lossen van een stuk geschut, door het vissehersgezelschap *Medusa*. Reeds zijn er eenige dagvaardingen voor den regter-commissaris geschied.

— Vroeger is gemeld, dat het voornemen bestaat in het volgend jaar hier ter stede eene nationale nijverheids-tentoonstelling te houden. Een daartoe strekkend voorstel zal den 31sten dezer in eene vergadering der Haagsche afdeeling van de vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid in Nederland, worden behandeld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 25 Augustus.

De regering heeft het plan gevormd om eene krachtige hand te slaan aan de bevordering van het volks-onderwijs. Zij wil de burgerlijke gemeenten, die te arm zijn om voor de oprigting en instandhouding van scholen te kunnen zorgen, daartoe in staat stellen, en om dat doel te bereiken eene som van 8,600,000 frs. opnemen, waarvan men 1/8 als subsidie en het overige als voorschotten aan gemeentebesturen zou verstrekken, ten einde hen in staat te stellen schoolgebouwen te koopen of onderwijzers-woningen te bouwen of te herstellen. Die voorschotten zouden door eene jaarlijksche uitkeering van 6 pCt. gedurende 23 jaren terug betaald moeten worden.

— Bij den te Antwerpen gehouden wedstrijd der zangvereenigingen, is de 1ste prijs der buitenlandsche genootschappen behaald door de *Koninklijke Harmonie*, van Maastricht, de 2de door *l'Union Chorale*, van Rijssel, en de 3de door de *Liederkranz*, van Eschweiler. De liedertafel *Eutonia* was belet geworden aan den wedstrijd deel te nemen. De heeren Verhulst en Dunckler waren leden van den raad der beoordeelaars. De eerste had daarenboven een stuk gecomponeerd, getiteld *Stilte van het dal*, dat zeer voldaan heeft, en voor welks uitvoering de prijs van uitmuntendheid werd behaald, welke door *Les amis réunis* was uitgeloofd.

— Zaturdag ll. heeft er te Antwerpen eene geduchte vechtpartij plaats gehad tusschen een aantal vreemde matrozen en burgers. De eerstgenoemde maakten daarbij van hunne messen of ook van knodsen gebruik. De policie kwam terstond tusschen beiden, maar de matrozen hielden stand, zoodat het een woedende strijd werd. Eindelijk nadat nog de policie versterking had ontvangen, nam de strijd met de nederlaag der matrozen een einde. De adjunct-commissaris van policie Dankaerts lag op den grond uitgestrekt, door een hem toegebragten slag op de hersenen, en een der agenten had twee messteken ontvangen. Van de zijde der matrozen waren er velen gewond en zes hunner bleven in handen eener militaire wacht, die mede ter hulp was toegeschoten.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Augustus.

De *Times* is natuurlijk ingenomen met de beslechting der Chinesche geschillen en zegt: door den toegang tot China te openen heeft Engeland voor den handel verrigt, hetgeen Columbus voor de beschaving gedaan heeft; wij hebben eene nieuwe wereld ontsloten. Voorts is dat blad van oordeel, en niet ten onregte, dat men zal moeten voortgaan, om in het Hemelsche rijk eene ontzagwekkende houding aan te nemen, want men weet bij ondervinding hoe wakker de Chinezen zijn om gesloten verdragen te ontduiken.

Minder gunstig laat zich de *Times* uit over den uitslag der werkzaamheden van de Parijsche conferentie. Dit blad gelooft dat door de nu vastgestelde bepalingen het gezag van den Sultan te veel is verzwakt en dat de bewoners der Vorstendommen later gemakkelijk tot eene vereeniging zullen geraken, welke hun nu door de conferentie is geweigerd. De staatkunde heeft in deze zeer weifelend gehandeld.

— Volgens bijzondere brieven is Bridgetown, de hoofdstad van het eiland Barbados, op 26 Julij door brand verwoest.

— Nabij Worcester heeft gisteren eene botsing plaats gehad tusschen twee spoortreinen, ten gevolge waarvan 9 personen op de plaats dood bleven en een groot aantal andere zwaar gewond werden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Augustus.

De heer de Persigny heeft als voorzitter den algemeenen raad van het dep. de la Loire geopend. Men was verlangend te weten wat onze voormalige gezant te Londen bij die gelegenheid over onzen buitenl. toestand zoude zeggen. Hij heeft verklaard dat er na 14 Jan. een oogenblik is geweest waarin het verbond met Engeland met vernietiging werd bedreigd. Thans denkt Engeland daaraan niet meer, want het zou daarbij meer verliezen dan winnen, en de instandhouding van het verbond hangt nu alleen van Frankrijk af.

— Omtrent de aanstaande echtgenoot van den maarschalk Pélissier wordt thans medegedeeld dat het eene jonge Spaansche schoone is, namelijk dona Sophia Valera, marquizin van Paniega, eene bloedverwante der keizerin. Zij is 28 jaren oud, onbemiddeld, maar bezit een uitnemend verstand. De maarschalk telt 68 jaren. De keizerin, bij wie de jonge dame hoog in achting staat aangeschreven, had haar naar Cherburg medegenomen, en aldaar had het huwelijksplan zijn beslag gekregen. Naar men zegt zal de voltrekking van het huwelijk op 8 Sept. aanst., den verjaardag der inneming van den Malakoffstoren, plaats hebben, en moet de keizer aan de bruid eene gift van een millioen frs. hebben toegezegd.

— De commissie, die op uitnoodiging van de Fransche regering alhier is bijeengekomen, om te beraadslagen omtrent eene aan den heer Morse, den uitvinder der thans in Europa gebruikt wordende telegraaf-toestellen, te verleenen schadeloosstelling, heeft het bedrag daarvan op 400,000 fr. bepaald. De toekenning dezer schadeloosstelling is billijk omdat de uitvinder, bij gebrek van eene goede wetgeving op dit punt, de vruchten zijner uitvinding niet kon genieten. Frankrijk zal tot bovengenoemde som 235,000 fr. moeten bijdragen, omdat Engeland zich van deelneming aan deze algemeene zaak heeft onthouden, hetgeen men hier zeer laakbaar acht. Echter moet men opmerken dat in Engeland de telegrafen niet het eigendom der regering zijn, maar zich in handen van bijzondere maatschappijen bevinden, op wie natuurlijk de last dezer uitkeering zou moeten nederkomen.

— Volgens de *Patrie* zal het getal onzer stations ter zee met een vermeerderd worden, dat den naam zal dragen van station der oostkusten van Afrika. Het middelpunt daarvan zou zijn het eiland Bourbon, en voorts zou daaraan het toezigt worden opgedragen over de inrigtingen van Nossi-Be en Mayotte, over Madagascar, het kanaal van Mozambiek, de Perzische golf en de Afrikaansche en Aziatische bezittingen van den imân van Mascate. De reden van de vestiging van dit station is daarin gelegen, dat de meeste der schepen, die in de genoemde wateren verblijf hielden, thans in China worden bezig gehouden.

— Volgens [illegible] waaronder 6000 van 5 tot 12 jaren oud zijn. Van deze 6000 kinderen ontvangen hoogstens 2000 à 2500 schoolonderrigt. Er bestaan in het rijk 50 inrigtingen van onderwijs voor doofstommen, welke van den staat eene toelage genieten van 450,000 fr.

— Volgens berigten uit Portugal heerscht aldaar in de hoofdstad eene bedenkelijke gisting, die in den grond van weinig beteekenis is, maar toch het ontslag van den burgerlijken gouverneur der stad ten gevolge heeft gehad. Eenige Fransche Lazaristen, vergezeld van eenige geestelijke zusters, waren aldaar aangekomen, om zich aan het hoofd te stellen van de huizen hunner orde in Portugal. Hunne komst heeft de nationale gevoeligheid gewekt, en de burgerij, voor eenen inval van het ultramontanismus vreezende, heeft een adres aan den koning ingeleverd, waarbij verzocht werd niet te willen toelaten dat het bestuur van de inrigtingen der Lazaristen aan de Portugezen ontnomen en in handen van vreemdelingen werd gesteld. Dit adres was binnen 8 dagen door 6000 personen, handelaren, grondeigenaren en winkeliers, onderteekend. Ten gevolge van dit adres is de gouverneur, graaf Sobrada, ontslagen, omdat bij openlijk zijne ondersteuning aan de Fransche Lazaristen had verleend. Er is ook nog een adres in omloop juist van tegenovergestelden inhoud als dat der burgers, waarop de hertogin de Braganza, weduwe van keizer Pedro IV, en vele dames van den hoogen adel geteekend hebben.

PRUISSEN.

BERLIJN, 24 Augustus.

De prins van Pruissen zal, op ontvangen uitnoodiging van keizer Alexander II, de manoeuvres der Russische troepen bij Warschau bijwonen.

— Koningin Victoria heeft op nieuw een bezoek aan deze stad gebragt en haar in verschillende rigtingen doorkruist. Overal werd zij door de bevolking met hartelijkheid ontvangen.

— Bij het feest, dat dezer dagen door den heer Borsig aan 2000 arbeiders bij gelegenheid der aflevering van de 1000ste in zijne fabriek vervaardigde locomotief, is gegeven, merkte men als echtgast op den heer A. von Humboldt.

— Mevr. Ida Pfeifer neemt in beterschap toe, en zal, zoodra zij de moeijenis der reize kan doorstaan, zich naar Charlottenburg begeven, alwaar haar zoon gevestigd is.

— De speelbank te Wiesbaden heeft Zondag ll. niet minder dan 250,000 frs. verloren. De winners verlieten oogenblikkelijk de zaal en de badplaats.

— Het is eene treurige waarheid, dat bijna algemeen in Zwitserland de schoolmeesters met hunne gezinnen gebrek lijden. Opmerkelijk is het, dat onder de maaijers, die te Luzern uittrokken, om op de groote boerderijen werk te zoeken, zich verscheiden onderwijzers bevonden. Zij [illegible] zich

de zomernachten ten nutte maken, om eene kleinigheid te verdienen. Een dagblad geeft den schoolmeesters in bedenking, of zij, om hun toestand te verbeteren, des zomers het handwerk van gids in het gebergte niet zouden kunnen uitoefenen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 23 Augustus.

Aan den erfprins is op Laxenburg den H. Doop toegediend. Bij die gelegenheid heeft hij de volgende namen ontvangen: Rudolf Frans Karel Jozef. Bij keizerl. besluit is de jonge vorst tot kolonel en bezitter van het 19de reg. infanterie benoemd.

— Te Odessa hebben de voornaamste handelaren en inwoners aan den heer de Lesseps een prachtig feest gegeven, bij welke gelegenheid op de ondubbelzinnigste wijze de algemeene bijval der vergaderden aan de grootsche onderneming van dien heer mogt te beurt vallen.

TURKYE.

De *Times* heeft dezer dagen zijne stem verheven tegen de geldverspillingen, die in Turkye plaats hebben en waardoor dat rijk aan den rand des verderfs wordt gebragt. Hij bragt in herinnering dat de Porte jaarlijks een millioen £ aan het leger moet betalen, dat de ambtenaren slechts met schatkistbilletten worden betaald, waarop zij bij de inwisseling 7 pCt. moeten verliezen, dat de leveranciers van de eerste levensbehoeften voor het paleis niet betaald worden en dat de schulden van de civile lijst minstens 4 millioen £ bedragen, hoewel de Sultan een inkomen uit de schatkist geniet viermalen grooter dan dat van de koningin van Engeland. „Het is tijd, zegt genoemd blad, dat de Europesche mogendheden tusschen beide treden, om door waarschuwing den Sultan voor zijnen ondergang te behoeden. Wij hebben verhinderd dat dit schoone land eene Russische provincie werd, maar zeker niet om het aan regeringloosheid en verval over te geven: want de beheerscher, die zonder ons niet meer zou hebben bestaan, blijft voortgaan 's lands inkomsten tot zijn eigen gebruik aan te wenden. Er moet een einde komen aan die bouw-woede van paleizen. De koninklijke familie moet er toe gebragt worden, hare huwelijksfeesten te vieren, zonder daartoe jaarlijks 800,000 £ noodig te hebben. De Sultan moet gewezen worden op de goede voornemens, in 1845 door hem opgevat, toen hij geloofde dat een half millioen voor de civile lijst genoegzaam was. Zoo in dit alles geene verandering komt, dan zal de Turksche regering of het land ondermijnen of het volk zal de regering omverwerpen. Het laatste zou voor Rusland eene geheele voldoening zijn voor de verwoesting van Sebastopol."

— Uit Alexandrië zijn de volgende berigten ontvangen. Gedurende het Bairam-feest hebben vele patrouilles deze stad en de stad Kaïro doorkruist, om den vrede te handhaven. Gelijk men verwacht had, hebben de Mahomedanen en wel de dweepzieke Arabieren hier en daar Christenen aangevallen en beleedigd, doch de gewapende magt heeft de door de geestelijken opgewondene Muzelmannen spoedig tot reden gebragt. Op den 2den dag van dat feest reed een Arabier voorbij het Russische consulaat en schoot met een pistool een kogel door de Russische vlag. Onmiddelijk werd hij gevat en voor 6 maanden naar de galeijen veroordeeld. — Een Arabische huisbediende van een Christen koopman te Alexandrië ontving eene berisping van de vrouw des huizes, waarop de Arabier haar toevoegde: »Wat vermeet ge u, Christin; binnen 24 uren is u allen de kop afgeslagen!" Deze dweeper werd gevat en tot altijddurende galeistraf veroordeeld. — In Kaïro zijn, op bevel van den pacha, bij het begin van het feest 5 Scheicken gevat en op de citadel gesloten. Een commissaris van policie, die zich niet krachtig tegenover de dweepers betoond had, is onmiddellijk vervangen. De groote moskee te Alexandrië is gesloten, omdat men er verborgene wapenen in heeft gevonden.

Burgerlijke Stand.

Van den 19 tot en met den 25 Augustus 1858.

BEVALLEN: A. Troost, geb. ter Haar, Z. — G. van Weesel, geb. Mooten, Z. — M. C. Vroom, geb. Hartevelt, Z. — M. Vermont, geb. Regeer, Z. — H. Serjee, D. — A. S. Regeer, geb. Voorzaat, Z. — E. Verstraaten, geb. Wakka, D. — F. K. Jacobs, geb. Boomstra, D. — S. C. Wijnbeek, geb. van Leeuwen, Z. — J. Paats, geb. Galjaard, Z. — C. le Maitre, geb. Dreef, D. — M. Bonte, geb. van den Berg, D. — J. Booma, Z. — A. Heymans, geb. Floryn, D. — J. C. de Vos, geb. Lagelie, Z. — C. Kriek, geb. Poelijoe, Z. — J. van der Reyden, geb. Overmeer, Z. — S. van Berkel, geb. Hensen, D. — H. Doove, geb. van der Plas, D.

GEHUWD: D. J. Parmentier, Jm. en A. M. Groothoff, Jd. — A. Leemans, Jm. en C. Lacourt, Jd. — P. Smit, Jm. en A. van Es, Jd. — D. Poptie, Jm. en P. Boukooy, Jd. — A. Buis, Wedr. en J. van Luyn, Jd. — W. J. Wijtenburg, Jm. en S. A. Copier, Jd. — Mr. A. M. Oudemans, Jm. en A. C. G. Boelen, Jd.

OVERLEDEN: J. van Went, geb. van Dam, 56 j. — C. N. de Graaf, 45 j. — W. P. Verbeek, Z., 3 m. — J. M. Doornik, Z., 7 m. — E. Hak, D., 6 d. — J. J. van Strien, Z., 9 m. — J. Kums, 46 j. — S. C. van Waalwijk, geb. Coevoe, 54 j. — B. J. van der Koelen, 39 j. — P. Vershey, Z., 2 j. en 10 m. — J. Vermont, Z., 1 d. — F. Adamse, geb. Hamens, 66 j. — C. Vinkoert, Z., 14 m. — C. van Welzen, D., 11 m.

236ste Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

3de Trekking. No. 19924 een prijs van ƒ 5,000. No. 11088 een prijs van ƒ 1,000.
4de » No. 13560 een prijs van ƒ 1,500.

ADVERTENTIEN.

Veertigjarige Echtvereeniging
VAN
P. BLAAUW,
EN
J. DORSMAN.

LEYDEN, 27 Augustus 1858.

Getrouwd:

Dr. H. VAN HALL
EN
Jonkvrouwe A. M. C. RENGERS HORA SICCAMA.

Havezathe OOSTERBROEK, 21 Augustus 1858.

Getrouwd:

Mr. A. M. OUDEMANS,
benoemd *O. I. Ambtenaar 1ste klasse*,
EN
A. C. G. BOELEN.

LEIDEN, 25 Augustus 1858.

Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden mijn geliefde Echtgenoot de Wel-Edele Heer CORNELIUS KLAVERWYDEN, *oud-Notaris* alhier, in den ouderdom van bijna 76 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen.

A. M. KLAVERWYDEN,
geb. KRAGTINGH.

SOETERWOUDE, 23 Augustus 1858.

GENEESKRACHTIGE EIGENSCHAPPEN
VAN DEN
ROB BOYVEAU LAFFECTEUR.

Deze Rob, welk met de grootste zorg bereid wordt, is zeer verkieslijk boven alle zuiverende Siropen, bekend onder den naam van *Larrey*, van *Cuisinier*, van *Sarsaparille*, van *Zeepkruid* enz. Het bewijst dezelfde diensten als de *Levertraan*, de *Scheurbuikweerende Siroop*, de *Geest van Sarsaparille* en alle bereidingen waarvan het Jodium, het Goud of het Kwikzilver het hoofdbestanddeel uitmaakt. Daar zij gemakkelijk verteerbaar is, aangenaam van reuk en smaak, hebben alle Geneeskundigen ze aanbevolen ter genezing van

Huidzweren, *Kanker*, *Zweren*, *Klierziekte*, *Witten Vloed*.
Etterbuilen, *Dauwworm*, *Ontaarde Schurft*, *Scheurbuik*,

Daar al deze aandoeningen uit inwendige oorzaken voortkomen, beproeft men te vergeefs ze door uitwendige middelen te genezen. Ook kan men den Rob van BOYVEAU LAFFECTEUR, met hoop op goed gevolg, aanwenden in aandoeningen van het Zenuw- en Vezelweefsel, als:

Jicht, *Uitputting*, *Onmagt*, *Verlamming*, *Vermagering*.
Pijnen, *Rheumatiek*, *Hypochondrie*, *Onvruchtbaarheid*.

Door de vochten te zuiveren doet de Rob het bloed herleven en de verrigtingen weder overeenstemmen. Ook kan men ze beproeven en zonder vrees, ja met hoop op goed gevolg, aanwenden in een groot aantal ziekten, welke zoo bepaald niet aangegeven zijn, zoo als:

Verzuimde Verkoudheid, *Stoornissen in de Menstruatie*, *Witte Zwelling*, *Waterbreuk*, *Waterzucht*, *Maagontsteking*,
Uitzetting van het Hart, *Bloedberoerte*, *Hardnekkige Hoest*, *Graveel*, *Maagdarmontsteking*,
Blaasslijmvloed, *Bleekzucht*, *Zenuwachtige Aamborstigheid*, *Tusschenpoozende Kolijkpijn*
Zweren van den Uterus, *Aambeijen*, *Vernauwingen*, *Ziekten van de Lever*,

De Rob van BOYVEAU LAFFECTEUR is vooral geschikt om grondig en in weinig tijds te genezen *scherpen Witten Vloed*, *hesmettelijke Vloeijingen*, zoowel pas-ontstane als verouderde, welke zoo schrikkelijk de jongelieden teisteren, en waartegen zij, zonder oordeel, de *Copaïva*, de *Cubeba* en de zamentrekkendste inspuitingen gebruiken. Wat gebeurt er nu? De ziekte keert onophoudelijk terug, omdat de smetstof niet vernietigd is, en men stelt zich bloot aan vernaauwingen en dien ten gevolge aan onvermogen.

De Rob van BOYVEAU LAFFECTEUR is goedgekeurd door de voormalige Koninklijke Maatschappij van Geneeskunde, ten gevolge van het besluit van het jaar XIII, en geleverd aan het Fransche Zeewezen in 1788 en in 1790; in 1850 werd zij goedgekeurd in België door den Minister van Oorlog, ten dienste der geneeskunde van het Belgische leger, en eindelijk is zij van Landswege toegestaan door het geheele Keizerrijk Rusland. Als geneesmiddel tegen *geheime kwalen* is de Rob aangenomen in de Hospitalen van het Fransche zeewezen sedert 1788.

Deze Rob geneest vooral die geheime kwalen, welke men bestempelt met den naam van oorspronkelijke *secundaire* en *tertiaire*. Deze laatste ontstaan vaak twintig jaren na de eerste verschijnselen, welke men reeds lang uitgeroeid waande. Als veelvermogend zuiveringsmiddel vernietigt het die toevallen, welke door het gebruik van kwikzilver ontstaan zijn; het ondersteunt de pogingen der natuur om het jodium uit te drijven, wanneer men in het huwelijk wil treden, waarborgen voor de goede gezondheid zijner kinderen hebben, en den vrede in zijn huis bewaren.

De Plantensiroop van Dr. BOYVEAU LAFFECTEUR, welker echtheid door de handteekening van Dr. GIRAUDEAU DE ST. GERVAIS wordt gegarandeerd, is te verkrijgen voor 4 gulden de flesch van 5 oncen bij de voornaamste Handelshuizen in Arcana en bij de onderstaande Heeren Apothekers, waar ook eene Brochure gratis wordt afgegeven. Te Leyden, H. F. TER BURGH, J. J. REYST en O. A. VAN TRICHT.

Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden, in dato 24 Augustus 1858 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 14den Augustus 1858, N°. 65, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 24sten Augustus daaraanvolgende, zijn aan JOHANNA ADRIANA VAN VIERHOUTEN, wettig gedomicilieerd te *Katwijk aan den Rijn*, gegeven al de Regten, bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan art. 486 van gemeld Wetboek.

JAN VAN DER JAGT,
'S GRAVENHAGE, 25 Augustus 1858. Procureur bij den Hoogen Raad.

CURATELE.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leiden*, in dato 24 Augustus 1858 is, ten verzoeke van PIETER ISAAK WIJNBEEK, wonende te *Leiden*, deszelfs moeder MARIA LAMBERT, Weduwe van DAVID WIJNBEEK, mede wonachtig te *Leiden*, thans verpleegd wordende in het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen, genaamd St. Joris Gasthuis te *Delft*, ter zake van onnoozelheid gesteld onder Curatele.

Van wege den Verzoeker,
(Kosteloos). Mr. C. A. BOONACKER, *Procureur*.

Men vraagt op zeer aannemelijke voorwaarden, op de Tusschenschool alhier, een Kwekeling. Opgave met eigenhandig geschreven brieven *franco*, onder Lett. E. K., aan de Boek- en Kunsthandelaren SCHREUDER & VAN BAAK.

HET BOEK DER UITVINDINGEN,

AMBACHTEN EN FABRIEKEN.

Eerste en Tweede Deel.
Met eene Voorrede van Dr. J. BOSSCHA Jr.,
Met 500 in den tekst gedrukte Afbeeldingen, vele Tintplaten, enz., enz.
Prijs van elke aflevering 35 Cents.

EERSTE DEEL.

Inleiding. De menschheid in de geschiedkundige ontwikkeling harer beschaving.

I. *De geschiedenis van het Papier* (met het Papierengeld).

II. *De uitvinding van de Boekdrukkunst*. Snelpersen. Stereotypie. Een bezoek in de Keizerlijke Drukkerij te Weenen.

III. *De uitvinding van den natuurzelfdruk en der Chemitypie.*

IV. *De geschiedenis der Houtgraveerkunst*. De Chinesche Boekdrukkunst.

V. *De koper- en staalgravuren en het drukken daarvan.*

VI. *De uitvinding van het Steendrukken.*

VII. *De uitvinding der Stenographie.*

VIII. *De uitvinding der Daguerrotypie en Photographie*. De Camera Obscura. De Stereoskoop.

IX. *De uitvinding van het Buskruid en der Vuurwapenen*. De Kruidmolen. Het Schietkatoen.

X. *Het Magnetisme en de Electriciteit* en hunne practische toepassingen. (Galvanisme. Galvanoplastiek. Electro-magnetisme).

XI. *De uitvinding van den Bliksemafleider.*

XII. *De uitvinding der Telegrafen.*

XIII. *De uitvinding van het Microscoop en den Verrekijker.*

XIV. *De uitvinding der Luchtballons.*

XV. *De kunstmatige verlichting door Lichtgas en andere stoffen.*

XVI. *De uitvinding van het Stoomwerktuig*. Spoorwegen en Stoombooten.

TWEEDE DEEL.

Inleiding. De waardij van den arbeid en zijne betrekking tot wetenschap en kunst.

I. *Geschiedenis der Bouwkunst en der daarmede in betrekking staande Ambachten.*

II. *Spinnen en Weven*. Over de natuur en het winnen der tot spinnen en weven dienende stoffen. Geschiedenis en bewerking van deze.

De machinale weefstoel. De katoenmanufactuur-, hand-, kunst- en machinale weverij.

III. *De vervaardiging van Aardewerk en Porselein*. Het Chinesche Porselein.

IV. *Het glas en zijne bewerking*. Werkzaamheden in de glashut. Het glasschilderen.

V. *De Landbouw en Landhuishoudkundige werkzaamheden*. Schetsen van den Oogst in het Vaderland. De Landbouw. Het Vee. De Kaasbereiding. De Grond. Drooglegging. De Graanhandel.

VI. *De Landhuishoudkundige bezigheden*. Het bereiden van Suiker. Wijn. Champagne. Bier. Brandewijn. Azijn.

VII. *De ontginning der Mijnen en de delving der Ertsen*. De Mijnwerker. Geschiedenis van het Mijnwijzen.

VIII. *De arbeider in den Smeltoven*. Het winnen der Ertsen. Koper. Lood. Arsenik. Zink.

IX. *Het delven van fossile Brandstoffen en delfstoffen van deze*. Steenkolen. Houtskolen. Cokes.

X. *Het delven der Edele Gesteenten.*

XI. *Zoutmijnen en Zoutziederijen.*

XII. *De Steengroeven*. Marmer. Basalt. Porphyr. Tras. Cement.

XIII. *Het gebruik van den Grondboor*. De Artesische Putten.

XIV. *Goud, Zilver, Platina en de bearbeiding van deze*. Verwerking tot geld. Vergulden. Plateeren.

XV. *De bewerking der onedele Metalen*. Het gieten der Ertsen. Kunstgieten. IJzer. Brons. Klokspijs. Metaal voor Kanonnen.

XVI. *De vervaardiging van Stoom- en andere Werktuigen.*

XVII. *Het vervaardigen van Uurwerken*. Horologien. Brillenglazen.

XVIII. *De Gereedschappen- en Werktuigkundige*. De vervaardiging van Natuurkundige Instrumenten. Barometer. Thermometer. Luchtpomp. Chronometer, enz.

Besluit. Menschelijke en werktuigelijke arbeid.

Zeldzaam heeft in ons Vaderland een werk het licht gezien, dat zóó duidelijk, in zoo weinig bladen, trouw de geschiedenis geeft van alle takken die tot nijverheid, handel en kunst betrekking hebben, waarvan de beknoptheid niets aan de juistheid te kort doet. De lezer wordt van de vroegste oudheid af tot den laatsten tijd, zoo als aan de hand geleid, door de werkplaatsen der nijverheid en op de wegen des handels, de geheele ontwikkeling der menschelijke beschaving wordt hem in al haren omvang voor oogen gesteld van den tragen gang der vroegste dagen af tot de tegenwoordige van eigen leeftijd.

Alle Boekhandelaren leveren, met spoed de verlangde exemplaren af.

A. W. SYTHOFF.

De Ondergeteekende bevindt zich in de noodzakelijke verpligting een ieder te waarschuwen geen crediet te verleenen aan zijne Vrouw of Dochter, daar zulks niet voor zijne rekening zal valideren.

LEYDEN, 27 Augustus 1858. P. J. STOBBERINGH.

GEROOKTE PALING.

De Ondergeteekende dankbaar voor het vertrouwen hetwelk hem, voor en gedurende de Kermis, in voornoemd artikel is ten deel gevallen, beveelt zich bij deze minzaam aan, daar hij voortdurend het geëerd publiek de gelegenheid zal geven zich dagelijks bij hem aan het Vischhuisje op de Aalmarkt en bij J. D. ESSING, op den Apothekersdijk, van versche gerookte Paling te kunnen voorzien.

M. SPAARGAREN.

De aangekondigde veiling van het HUIS EN ERF, te *Leyden* aan het Rapenburg nabij de Vliet, geteekend Wijk II. N°. 35, tegen den 28sten Augustus a. s. ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBBEEN, te *Leyden*, zal geen plaats hebben, als zijnde dat perceel *uit de hand verkocht*.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze Pillen, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de Slijm en als Maagversterkend gebruikt worden, door hare zachte werking de spijsvertering zeer bevorderen, bijzonder goed tegen de gal en zeer zacht laxerend zijn, zijn tegen 32½ cent het doosje, met berigt van het gebruik verkrijgbaar, door tusschenkomst van de Heeren Apothekers:

's Gravenhage, J. Visser en Zoon, Spuistraat.	Delft, W. Wilschut.
Leyden, O. A. van Tricht, Haarlemmerstraat hoek van de Donkersteeg.	Dordrecht, H. J. Giltay.
Amsterdam, Ruys en Weissenbruch, Bloemmarkt, bij de Stilsteeg.	Rotterdam, van Santen Kolff, Korte Hoofdsteeg.
	Schiedam, A. H. Rombouts.
	Vlaardingen, Lagerwerff.

Bij P. N. VAN KAMPEN, te *Amsterdam*, ziet het licht:

BEDENKINGEN

tegen de beweerde Meerderjarigheid van den Prins van Oranje,

BIJ DE VERVULLING VAN ZIJN ACHTTIENDE JAAR, EN ZIJNE AFKOMST UIT GUILELMUS EREMITA,

DOOR

AMBROOS VAN DER BOES DE BIJE,

Jur. Cand. — Prijs *f* 0.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 25 Augustus.

			Laagste koers	Hoogste koers	Gesloten
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	2½	pCt.	64	64⅝	[illegible]
Dito Certificaten	3		77⅞		
Dito dito	4	″	99	99⅛	99⅛
Amortisatie Syndicaat	3½	″	93⅞		
Handelmaatschappij	4½	″	137½	137⅜	137⅜
O. I. Leening	4	″	98⅞	—	
Aandeelen Holl. Spoorweg	4½	″			
Dito Rijn-Spoorweg	4½	″	101⅛		
BELGIE	2½	″	—		
Dito bij ROTHSCHILD	3	″	55 1/16		
Dito dito	4½	″	—		
FRANKRIJK, Certif.	3	″	—	—	—
Dito dito	4½	″	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1½	″	28⅜	28½	28 7/16
Dito Obligatiën	3	″	44⅝	44⅞	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	″	39⅜	—	—
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	3	″	47 5/16	47⅜	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	″	106	—	
Dito dito 1828 en 1829	5	″	104⅞	—	
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	″	92	92⅛	
Dito 1840	4	″	87½	—	
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4	″	87½	—	
Dito dito Nieuwe	4	″	88⅛		
Inschrijving in Assign.	6	″	—	—	—
Certificaten van dito	6	″	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	—	—	—
Dito Obligatiën	4	pCt.	82⅝	82⅞	
PRUISSEN, Obl. te Londen	4½	″	—	—	
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	″	—	—	
Dito	4	″	—	—	
Dito Metall.	5	″	75 15/16	76	76
Dito Nieuwe	5	″	87 1/16	87⅛	87
Dito 1847	2½	″	39	39 1/16	39
BRAZILIE, 1824 100 £	5	″	99⅛		
SARDINIE	5	″			
PERU, Geldleening 1854	4½	″			
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	4½	″	36⅝	37	
GRENADA, Obligatiën	3½	″	20½	20⅝	20⅝
MEXICO, Obligatiën 1851	3	″	20 11/16		

N.-AMERIKA, Bankactiën.

Resc. 1843, £. 100, 4½ pCt. 98⅛.

Grieken 5⅜.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 3½.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 9.80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. DRABBE.